

Persbericht

Luxemburg, 19 september 2017

De EU moet de uitstoot beperken en zich aanpassen aan klimaatverandering, waarschuwen controleurs

Volgens een nieuw overzicht (“landscape review”) van het EU-optreden op het gebied van energie en klimaatverandering dat is gepubliceerd door de Europese Rekenkamer zijn doeltreffende maatregelen op het gebied van energie van essentieel belang om de klimaatverandering aan te pakken. De sector energieproductie en -gebruik veroorzaakt 79 % van alle broeikasgasemissies in de EU, aldus de controleurs. Zelfs wanneer de inspanningen om de broeikasgasemissies terug te dringen succesvol zijn, is aanpassing aan klimaatverandering noodzakelijk. Aan het einde van de eeuw zal het klimaat in Europa er wezenlijk anders uitzien, zelfs als de temperatuur met niet meer dan 2°C stijgt, zoals de Overeenkomst van Parijs van 2015 beoogt.

Dit overzicht biedt inzicht in het EU-optreden op dit gebied, bevat een samenvatting van de belangrijke controlewerkzaamheden van de Europese Rekenkamer (ERK) en nationale controleinstanties van de EU, en brengt de belangrijkste uitdagingen in kaart te brengen om informatie te verschaffen voor het wetgevend debat en voor toekomstige controlewerkzaamheden.

Volgens de controleurs zijn energie en klimaatverandering nauw met elkaar verbonden, aangezien de productie van energie uit fossiele brandstoffen, en het energiegebruik door de vervoerssector, de industrie, huishoudens en de landbouw samen 79 % van de broeikasgasemissies in de EU veroorzaken. Veel van deze kwesties kunnen het beste worden aangepakt als de lidstaten samenwerken en als deze hoog op de agenda van de EU staan.

“De EU moet de uitstoot van broeikasgassen terugdringen en zich ook aanpassen aan de gevolgen van de klimaatverandering. Uit de huidige prognoses blijkt dat meer vooruitgang nodig is om de streefdoelen voor 2030 en de doelstellingen voor 2050 met betrekking tot het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen te behalen. Ook zal het voor de EU en de lidstaten een hele uitdaging zijn om correct te anticiperen op de aanpassing en deze juist te plannen zodat er minder laattijdig hoeft te worden gereageerd op gebeurtenissen, hetgeen meer zou kosten, aldus de heer Phil Wynn Owen, het lid van de Europese Rekenkamer dat verantwoordelijk is voor dit overzicht.

Volgens de controleurs is de oprichting van een interne markt om het vrije verkeer en de grenzeloze handel van gas en elektriciteit in de hele EU mogelijk te maken een belangrijk onderdeel van het EU-

Dit persbericht wil slechts de kernboodschap weergeven van het overzicht van de Europese Rekenkamer.

Het volledige overzicht is terug te vinden op www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – Woordvoerder T: (+352) 4398 47063

Damijan Fišer – Persvoorlichter T: (+352) 4398 45410

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

M: (+352) 691 55 30 63

M: (+352) 621 55 22 24

optreden op energiegebied. De interne energiemarkt is erop gericht de doelstellingen van het EU-energiebeleid te verwezenlijken, namelijk zorgen voor betaalbare, duurzame en continu geleverde energie tegen concurrerende prijzen. Ondanks aanzienlijke vooruitgang in sommige regio's van de EU, is de interne energiemarkt nog geen feit.

Het meeste EU-optreden op het gebied van klimaatverandering is gericht op het terugdringen van de broeikasgasemissies. De EU heeft streefdoelen en doelstellingen voor 2020 en 2030 vastgesteld om de broeikasgasemissies met respectievelijk 20 % en 40 % te verminderen. De EU beoogt haar broeikasgasemissies in 2050 met 80 % tot 95 % verlaagd te hebben ten opzichte van 1990. De benaderingen voor het terugdringen van de broeikasgasemissies lopen uiteen in de verschillende sectoren. Met haar emissiehandelssysteem heeft de EU een grens vastgesteld voor de totale emissies van enkele sectoren van de energievoorziening, energie-intensieve industrieën en vluchten binnen de EER. Ook heeft zij een marktplaats gecreëerd voor emissiequota en daarmee “een prijskaartje gehangen” aan koolstof. Elders bestond de benadering erin de emissies terug te dringen door middel van streefdoelen voor de emissiereductie voor elke lidstaat.

Volgens de controleurs zullen de streefdoelen en doelstellingen van de EU voor de terugdringing van de emissies voor 2030 en 2050 niet worden gehaald zonder aanzienlijke extra inspanningen, en alle economische sectoren moeten hieraan een bijdrage leveren. Om de streefdoelen voor 2030 te behalen, moeten de jaarlijkse inspanningen ten aanzien van de emissiereductie met de helft worden uitgebreid in het volgende decennium. De belangrijkste verandering zal echter moeten plaatsvinden na 2030, wanneer het niveau van emissiereductie moet worden verdrievoudigd of verviervoudigd ten opzichte van historische niveaus om de doelstelling van 2050 te behalen.

In de EU-aanpassingsstrategie van 2013 worden de lidstaten aangemoedigd om maatregelen te nemen, maar deze worden niet verplicht gesteld.

Wij hebben 269 controleverslagen van de EU en haar lidstaten geraadpleegd. Ondanks de groei op het gebied van hernieuwbare energie en de wereldwijde afname van de kosten hiervan, toonden controles aan dat er sprake was van een gebrek aan kosteneffectiviteit en van belemmeringen voor investeringen. Problemen in verband met de kosteneffectiviteit werden ook regelmatig aan het licht gebracht tijdens controles met betrekking tot de energie-efficiëntie. Op het gebied van kernenergie zijn bij de controles aanzienlijke kostenstijgingen en vertragingen geconstateerd. Uit de controles bleek bovendien dat er onvoldoende wordt overgeschakeld op koolstofarme vervoerswijzen. Op het vlak van aanpassing aan de klimaatverandering waren de controles gericht op overstromingen. Hierbij stelden de controleurs vast dat er problemen bestonden bij de voorkoming van, bescherming tegen en reactie op overstromingen.

Enkele belangrijke terreinen zijn tot dusver slechts in beperkte mate gecontroleerd, zoals de aanpassing aan klimaatverandering, Europese en nationale inventarissen van broeikasgassen, emissies van het wegvervoer, en de uitstoot van broeikasgassen door de landbouw.

In dit overzicht worden zeven gebieden aangewezen waarop belangrijke uitdagingen bestaan: governance op het gebied van energie en klimaatverandering; empirisch onderbouwd beleid; de energietransitie; het doeltreffende gebruik van onderzoek en innovatie; de aanpassing plannen en aanpakken van de aanpassing; financiering; en het betrekken van EU-burgers.

Noot voor de redactie

Na een temperatuurstijging van 2°C ten opzichte van het pre-industriële niveau zal het klimaat in Europa er tegen 2071-2100 wezenlijk anders uitzien dan in de periode 1961-1990. Het scenario van een stijging van 2 °C is een wereldwijd gemiddelde: zelfs als het wordt behaald, zullen de temperaturen in bepaalde regio's met veel meer dan 2 °C toenemen. Gedurende de periode van 2071 tot 2100 kunnen in de winter de temperaturen in sommige delen van Scandinavië gemiddeld met 5 tot 8 °C toenemen ten opzichte van de temperaturen tussen 1961 en 1990. In de zomer kunnen de

temperaturen in het grootste deel van Spanje en het noorden van Scandinavië met gemiddeld 3 tot 4 °C toenemen. Gedurende de periode van 2071 tot 2100 kan in de winter in bepaalde delen van Centraal-Europa en Scandinavië meer dan 25 % meer neerslag vallen dan tussen 1961 en 1990. De neerslag kan in de zomer met meer dan 50 % afnemen in het grootste deel van de kust langs de Middellandse Zee in de EU.